

L É P C S Ó K

XVI. évfolyam 9. 10. szám 2016. szeptember 4.

A kerepesi római katolikus egyházközség lapja

Teréz anya szentté avatása az irgalmasság rendkívüli szentévének egyik legnagyobb eseménye

A tartalomból: Az ifjúsági világtalálkozóról
Elsőszombat, Szűz Mária Szívének tisztelete
Ki olyan, mint Isten: Szent Mihály
Gondolatok Isten irgalmasságáról
Kalkuttai Teréz anya gondolatai
A Biblia növényei

Szentmise szándékok szeptember hónapban

1.
2. +Berta József, neje + Brancs Julianna és összes +Hozzá tartozó
3. A 24 órás engesztelő szentségimádást végzőkért és az imát kérőkért
4. +Ellenbacher Ferenc, +Felesége, +Mihály, +Julianna gyermekeik és összes
+Hozzá tartozó (8.00)
- (11.00)
- +Gazdag István és +Szülei és összes +Hozzá tartozó (18.00)
- 5-6.
7. +Turai István, +Neje, +Szülők és összes +Hozzá tartozó
8. +id. Kiss Sándorné és +Férje
9. +Burik Józsefné 21.évf., +Férje, +gyermekai László és Ilona
10. +Hajósi István, neje +Brancs Mária, +fiuk István, +vejük Péter, +Szüleik és
összes +Hozzá tartozó
11. +Fera Mihály, neje +Hanák Erzsébet, +Szüleik és összes +Hozzá tartozó (8.00)
- (11.00)
- +Hitkó István és +Felesége (18.00)
12. +Baran József, +Szülei és összes +Hozzá tartozó
13.
14. A Szűzanya tiszteletére
15. Mikó Mihályné +Hornyai Teréz, +Mikó Mihály, +Hornyai szülők, +Hozzá tart.
16.
17. +Dián András
18. A Brassói család összes +tagjai (8.00)
- (11.00)
- +Gróf Mihály (18.00)
- 19.- 21.
22. +Rozmüller Mihály és neje +Turai Teréz
23.
24. +ifj. Ohád János 20. évf.
25. *Az egyházközség szeptemberben +Hívei* (8.00)
- (11.00)
- +Csapó Antal, neje +Szigeti Ilona és leányuk +Piroska (18.00)
- 26-28.
29. +Mihály áldozópap és +Édesapja
30.

Gondolatébresztő...**Miért kiabálunk amikor dühösek vagyunk?**

Egy szent tanító a Gangesz partján készült a rituális fűdőjére, amikor a közelben egy család tagjait hallotta dühösen kiabálni egymással.

Mosolyogva a tanítványaihoz fordult és megkérdezte:

- Miért kiabálnak az emberek, amikor dühösek? A tanítványok elgondolkodtak, s az egyikük így szólt: - Amikor elvesztjük az önuralmunkat, kiabálunk.

- De miért kell kiabálni, amikor az, akihez beszélsz ott áll melletted? Halkan is elmondhatnád neki azt, amit akarsz - mondta a tanító.

A tanítványok nem találták a választ, s a szent a következő magyarázatot adta:

- Amikor az emberek haragszanak egymásra, a szívük eltávolodik egymástól. A távolság miatt kiabálniuk kell ahhoz, hogy hallják egymást. Minél dühösebbek, annál jobban kiabálnak, mert annál nagyobb a távolság.

Amikor két ember megszereti egymást, nem kiabálnak, hanem kedvesen, lágyan beszélnek, mert a szívük nagyon közel áll egymáshoz, nincs köztük távolság. Amikor még jobban szeretik egymást, annyira egy helyen van a szívük, hogy már halkan sem kell megszólalniuk, megértik egymást már abból is, hogy csak egymásra néznek.

Ilyen közel állunk egymáshoz, amikor szeretet van.

A tanítványaira nézett, és így folytatta: - Amikor vitatkoztok, ne hagyjátok, hogy a szívetek eltávolodjon. Ne mondjatok olyan szavakat, amelyek eltávolítanak benneteket egymástól, mert különben el-jön az a nap, hogy olyan nagy lesz a távolság, hogy nem találjátok meg a visszavezető utat.

(Forrás: Heti lélekemelő)

Mi a szeretet?

- A szeretet az nem a nagy nyilatkozatok, hanem az egyszerű dolgok ok nélküli cselekedetei.

Vagyis: - Kérsz egy kávé? - Fáradt vagy? - Miben segíthetek?

- Vagy egy telefonhívás, egy váratlan levél, egy szívből szóló meghívás, egy séta kettesben.

- Egymásnak minden ok és számítás nélkül megtenni dolgokat!

- Elfogadni egymást olyannak, amilyen, hallgass a szívedre és ne siess!

- Nézni egymást, a szív és a lélek szemével. A kimondott szó hazug is lehet, de a szemünk soha nem hazudnak!

- Egyszerűen együtt lenni, nem csak testileg, hanem lelkileg is: ez a szeretet! Miért kell várni addig, míg meghal valaki, és akkor kimondani azt, hogy "Szeretlek"?

- A szeretet nem bíráskodás, nem kritizálás, és nem ítékezés. Képesek legyünk azt kimondani: "A te helyedben én sem tudtam volna jobban csinálni" - vagy irigység nélkül mondani: "Csodálatos, amit tettél"!

- Ez ennyire egyszerű, nem bonyolult. De ha szeretet nem lakozik bennünk, mindent elmulasztunk az életben!

- Akiben szeretet van, és őt is viszont szeretik, az egy kiváltság és annak az élete rendkívüli, annak ragyognak a szemei és a lelke meleget sugároz.

Kraków
IVT 2002

AZ IFJÚSÁGI VILÁGTALÁLKOZÓRÓL

Tapasztaltátok már, hogy milyen, mikor 5000 emberrel, majd több, mint 2 millióval együtt dicsőítéd az Urat? Ezt a hihetetlen élményt az ifjúsági előtalálkozón Łódz-ban, majd utána az IVT-n Krakkóban tapasztalhattuk meg.

Az előtalálkozót a Chemin Neuf közösség szervezte, akik gondoskodtak arról, hogy lelkiekben épülhessünk egy nagy multság kíséretében. A napot mindig Istennek tetsző dicsőítéssel kezdtük, melynek keretében táncoltunk, énekeltünk mellyel átmozgattuk a tornatermi alvástól elzsibbadt, elgémberedett testünket.

A reggeli dicsőítés után mindennap workshopokon vehettünk részt, melyek érdekes témákat dolgoztak fel pl.: a házasság nem egy döntés, hanem döntések sorozata; hogy Isten miért engedi a világon a szenvedést; a fiatalságot foglalkoztató kérdésekről, a szexualitásról stb.

A workshopokat követően Szentmisén áldhattuk az Urat. Itt elgondolkodtató példabeszédeket hallhattunk a világ minden tájáról érkezett püspököktől, papoktól.

A rendezvényhez hű J ebédet követően egy újabb érdekes előadáson vettünk részt, majd Szentségimádás vagy Zsolozsma következett és végül a napot Isten dicsőítésével fejeztük be.

Hihetetlen élmény volt, hogy ilyen sok fiatal, főleg katolikusok, de reformátusok és evangélikusok is együtt imádjuk Istent. Bármerre nézett az ember, mosolygós szempárral találta szembe magát. Az „ingyen ölelések”, a barátságkötések és az új találkozások Jézussal, felejthetlenné tették számunkra ezt az elmúlt két hetet.

A legfontosabb, amit megtanultunk az az, hogy tőlünk függ, hogy milyen, és hogy milyenné válik a világ! Láttuk mekkora erő van a fiatalokban, de fel kell állnunk kényelmes foteljeinkből és viselkedésünkkel, gondolkodásunkkal mutatni, hogy Istenhez tartozunk és Hozzá tartunk.

Azután átmentünk Krakkóba, ahol számunkra is elkezdődhetett az Ifjúsági Világtalálkozó. Ezen a napon találkozhattunk először a *Szentatyával, aki a pápamobiljával* végigment az utcákon, áldást osztva az ott összegyűlt embereknek.

A pénteki napon, délután kizarándokoltunk a Błonia parkba, ahol részt vehettük egy keresztúton a pápával. Ez nem egy hétköznapi keresztút volt, mivel a nagy park közepén 14 színpad volt felállítva, amiken mindig máshogyan jelenítették meg a stációkat. Az állomások között pedig egy hatalmas keresztet hordoztak, amit mindig más vitt, ezért ők nem csak lelkileg, hanem testileg is átélhették, hogy milyen lehetett Jézusnak azt a keresztet vinni.

Másnap elindultunk a legnagyobb utunkon, ami kb 6 és fél óráig tartott a Campus Misericordiae-re. Itt részt vehettünk az IVT legszebb eseményén, az éjszakai virrasztáson, aminek az elején a pápa is ott volt velünk. Amikor kezdett sötétedni minden ember kapott egy gyertyát. Elképzelhetetlenül szép látvány az, amikor több mint 2 millió gyertya ég egyszerre. Az ember örök életére nem fogja elfelejteni azokat az érzéseket, amiket ez a látvány keltett benne. (öröm, szeretet, összetartás,

nyugalom, meghatottság)

Az IVT utolsó programja a pápa által tartott záró szentmise volt, ami után az összes ember indult hazafelé a hatalmas tömegben.

Az ember nem sokszor tapasztalja meg, hogy más országban 430 magyarral kiabálja, hogy „Ria Ria Hungária”, főleg nem úgy, hogy sok más nemzetiségű is „pacsit” osztogatva csatlakozik hozzá.

A mi utolsó napunk másnap, hétfőn jött el. Ezen a napon megnéztük a még meg nem tekintett helyeket Krakkóban. Bementünk a Királyi palotába (Wawelbe), és villamossal megközelítve megtekinthettük a *II. Szent János Pál templomot*, a magyar kápolnát és az Irgalmasság templomát, ahol a magyar zárómisénket tartottuk és még egyszer hálát adhattunk Istennek azért a sok jóért, aminek részesei lehettünk.

Köszönjük az egyházmegye és az egyházközségünk támogatását!

Lobmayer Marika, Lobmayer Panni, Bede Orsi és Gyurkovics Zoli

Szentatya a pápamobilon

Nemzeti színű kalapban
Marika és Orsi

Elsőszombat – Szűz Mária Szívének tisztelete

Az elsőszombat a hónap első szombatja, Szűz Mária Szeplőtelen Szíve-tiszteletének napja. - A Szűzanya 1925. december 10-én Lúciának, a fatimai látnoknak megmutatta tövisekkel övezett szívét és így szólt: *„Hirdesd nevemben a világnak, hogy megígérem: ott leszek az üdvösséghez szükséges kegyelmekkel mindazok halálos ágyánál, akik 5 egymást követő hónap első szombatján meggyónnak, megáldoznak, elimádkozzák a rózsafüzért és egy negyed óráig társamul szegődnek az elmélkedésben.”* - Az elsőszombat gyakorlata világszerte elterjedt, Budapesten mindig más templomban nyilvánosan is megtartják. A Szeplőtelen Szív elsőszombati ájtatossága napjainkban is élő szokás.

Az elsőszombatok megtartásához Jézus összesen 33 ígéretet kapcsolt. Ezek közül most csak néhányat emelünk ki:

1. Mindent, amit a lelkek Szívemtől Anyám Szíve által kérnek, amennyiben megfelel az isteni rendnek, és ha bizalommal kérik tőlem, megadom nekik, már a kilenced ideje alatt is.
2. A családjukban egyetértés fog uralkodni, és állhatatosak lesznek az igaz hitben.
3. Az édesanyák Anyám különleges oltalmát élvezhetik, és mindent elnyernek, amit önmaguk vagy gyermekeik számára kérnek.
4. A szegények otthont és élelmet kapnak.
5. A bűnösök megtérnek, akkor is, ha a kilencedet egy másik személy végzi el értük.
6. Aki ezt a kilencedet a kegyelem állapotában végzi el, nem sérti meg többé Szívemet semmilyen súlyos bűnnel egészen haláláig, ez különösen vonatkozik a gyermekekre.
7. Az a lélek, aki őszintén megtér, elkerüli nemcsak az örök kárhozatot, de a tisztítóhely szenvedéseit is.
8. Ha a szülők, vagy bármely más családtag végzi el a nagykilencedet, egyetlen gyermekük és semmilyen más családtagjuk sem fog elkárhozni.
9. Akik elveszítették a hitüket, ismét megtalálják, és az eltévelyedettek visszatalálnak az igaz Egyházba.
10. Az egyházi rend tagjai és a szerzetesrendek tagjai hűségesek maradnak hivatásukhoz. A hűtlenek elnyerik a bűnbánat kegyelmét, és visszatérnek hivatásukhoz.
11. A szülők és az előljárók különleges segítséget kapnak nemcsak a lelki, de az anyagi feladataikhoz is.
12. Az ítéletkor Édesanyám különleges oltalmában részesülnek.

Ezekhez az ígéretekhez kapcsolódik még a Szent Szűz ígérete is, amely így szól: *"Minden hónap első szombatján a pokol kapui zárva lesznek. Senki nem kárho-zik el ezen a napon, a tisztítóhelyről pedig sok lélek felmegy a mennybe. Ez Fiam irgalmas Szeretetének műve, azon lelkek megjutalmazására, akik tisztelik Szeplőtelen Szívemet."*

Mit értünk Mária Szeplőtelen Szívének tiszteletén?

Mária Szeplőtelen Szíve: a teljes ártatlanság, valamint Jézus és az emberek irán-ti

anyai szeretet jelképe. Tiszteletének alapja a szeplőtelen fogantatás, ami azt jelenti, hogy Mária mentes volt az áteredő bűntől, és az istenanyaság. Mária Szíve a Jézus iránti szeretet példaképe mindannyiunk számára. XII. Pius pápa 1942-ben följánlotta az emberiséget Mária Szeplőtelen Szívének. A Szeplőtelen Szív ünnepét Jézus Szíve ünnepét követő szombaton ünnepli az Egyház. A fati-mai jelenésekben a Szűzanya kifejezetten kérte Szívének tiszteletét és a világ följánlását a Szeplőtelen Szívnek, amit II. János Pál pápa megtett 1982. május 13-án Fatimában, majd 1984-ben Rómában, és 2000-ben a világegyház összes püspökeivel együtt szintén Rómában megismételt. A Szent Szűz Szíve iránti tiszteletünket kifejezhetjük például az elsőszombatok rendszeres megtartásával.

Érdemes tudnunk arról is, hogy az úgynevezett kettős nagykilenced azt jelenti, hogy egymással párhuzamosan, egyszerre végezzük a kilenc elsőpéntek és az elsőszombatok megtartását. Ilyenkor természetesen elég az egyik napon meggyónnunk, ha közben nem követünk el súlyos bűnt. A kettős nagykilenced további bőséges kegyelmekkel jár.

Végezzük minél többen rendszeresen az elsőpénteki és elsőszombati engesztelést, mert így sok kegyelmet kaphatunk önmagunk és mások számára.

Ima Szűz Máriához

*Szűz Mária égi Anyám,
Ó hallgasd meg az én imám.
Hozzád szólok, Benned bízva,
Szomorúak nagy vigasza.
Sok bánat a földi életem,
Segíts nekem elviselnem.
Nyújtsd ki mennyből szent kezedet,
Segítsd vinni keresztemet.
Ha véget ér ez az élet,
És ha jó a végítélet,
Akkor vegyél oltalmadba,
Vezess be az égi honba.
Kérjed értem Szent Fiadat,
Tudom jól, hogy Terád hallgat.
Hogy majd az Ő Szent Nevében,
Köszöntselek fönt az égben.
Ó hallgassa meg kérésemet,
Hogy dicsérjem Szent Nevedet.
És fogadd el az én imám,*

*Szűz Mária Édesanyám.
Velem voltál jó Szűz Anyám,
Fájdalmamban vigasztaltál.
Megöleltél, s rám hajoltál,
Éjjel-nappal erőt adtál.
Te voltál a menedékem,
Fájdalmamban segítségem.
Ó, Szűz Anyám, állj mellettem,
A kezemet ne engedd el.
Kétségbe veszni ne hagyj,
Szívembe békességet adj.
És ha eljön az az óra,
Mikor indulok a nagy útra.
Térden állva, leborulva,
Szent Nevedet magasztalva
Sóhajtom ki lelkemet,
Ó, Szűz Anyám, hogy Veled legyek.
Ámen.*

Jeremy Driscoll: Ez történik a misén (sorozat)***Az áldozás rítusa (kommunió)***

Az eucharisztikus imádságot lezáró nagy „Ámen” után az egész gyülekezet feláll, mert az imádság Isten valódi jelenlétébe és Krisztusban rejlő jövőjébe helyezte. A gyülekezet körülállja az oltárt, papjával a középpontban. Ez maga is misztérium. E képben az rejlik, hogy a gyülekezet Krisztussal együtt áll a mennyben Isten trónja előtt. Most a mise újabb egysége veszi kezdetét, s az egészét *az áldozás rítusának* nevezzük. Mi történik itt? A válasz, amelyet adni tudunk - amelyet adnunk kell -, túl könnyűnek tűnik, mintha egyszerre mondana sokat és keveset. De ki kell mondanunk és meg kell próbálnunk konkrét tartalmat adni neki. A válasz: szeretet. A szeretet nyilvánul ki. A szeretet a kommunió.

Az egyházat az eucharisztikus ünneplésben szerzett tapasztalata tanította meg arra, hogy a szeretet nem határozható meg bármiféle hagyományos módon, különösen pedig nem e világ módján; vagyis ez a meghatározás nem veheti kiindulási pontul a személyek közötti emberi szeretetet, amelyet összehasonlíthatnánk Isten szeretetével, mondván, *„Isten szeretete olyan, mint ez”*. A keresztény ember számára, aki tudja, mi történik a liturgiának ezen a pontján, a szeretet semmi máshoz nem hasonlít. Ami most történik, az a szeretet. Ha egyáltalán élhetünk összehasonlítással, akkor az emberi szeretetről mondható, hogy az olyan, mint az isteni szeretet, amennyiben forrása Istenben van, és annak legjobb esetben is csak tükröződése. Az ünneplésnek ezen a pontján nyer meghatározást minden szeretet, az igaz és isteni szeretet pedig itt nyilvánul meg. Az egyház most benne foglaltatik az Atya, a Fiú és a Lélek egyetlen szeretetében. Ennek az isteni, szentháromságos szeretetnek van formája, alakja, lendülete; mindez pedig abban nyilvánul meg, ami most éppen a pillanatban lehetséges az egyház számára. Az áldozás rítusának most következő elemei lehetségesek a jelenben az egyház számára.

Az áldozás rítusa az Úr imádságával kezdődik. Az Úr imádsága - vagyis ahogyan az Úr imádkozott - lehetségessé válik most az egyház számára is. A pap buzdításán keresztül Krisztus felhívja testének tagjait, hogy imádságuk szavaival forduljanak az Atyához. Ez a buzdítás és imádság nyitja meg a mise következő és utolsó nagyobb egységét, amely az Úr imádságától egészen a szentáldozás utáni könyörgésig terjed. Egész sor eleme van ennek az egységnek.

Először az Úr imádsága, azután a békerítus, a kenyér megtörése, az Úr testének és vérének vétele, és végül az áldozás utáni könyörgés. Ezeket az elemeket együtt az áldozás rítusának nevezzük. Csúcspontja, amikor esszük és isszuk az Úr testét és vérének. Ez a rituális cselekmény hatékonyan teljesíti be közösségünket, részesedésünket Krisztus áldozatában,

amelyet az Atyának nyújtottunk az eucharisztikus imádságban. Az antropológus az áldozat *elfogyasztásáról* beszélne, hogy a maga szakkifejezésével értelmezze, ami itt történik. Ez már az ősi állatáldozatoknak is mindig egyik elemük volt. Az áldozat Isten felé irányul; elfogyasztásával az áldozat felajánlói egyesülnek Istennel.

Hasznos lehet e rész megértéséhez, ha szavakban és cselekedetekben gondolkodunk. Először is ott vannak a Miatyánk *szavai*, majd pedig a *cselekvések*, amelyek szó szerint teljesen tettekre váltják azt, amit a *szavak* mondtak és tartalmaztak.

A következőkben először az imádság *szavait* kommentálom, az egyes szavak jelentését az összefüggésen belül, majd azokat a *cselekményeket* értelmezem, amelyek megvalósítják az imádság kéréseit.

A plébániánkról jelentjük ...

Az iskolai hitoktatás a plébániai katekézist nem váltja ki, annak szerepe, feladata túlmutat az iskolai keretek lehetőségein. Továbbra is a plébániai katolikus közösség a hitre, Krisztussal való személyes kapcsolatra vezetés és a szentségekkel való találkozás elsődleges helyszíne.

Ezért az iskolai hitoktatáson kívül, a plébániai hittanra is várjuk azokat a 3. osztályos gyermekeket, akik elsőáldozásra készülnek, mert a szentség felvételéhez a heti + 1 plébániai hittanóra szükséges.

Az elsőáldozásra jelentkezésnek nem feltétele, hogy a gyermek meg legyen keresztelve, az elsőáldozás előtt ez lehetséges lesz.

A plébániai fakultatív hittan foglalkozásokat szeretetteljes, elfogadó légkör jellemzi, így a vallásos témájú énekek, imák, a közös tevékenységek, játékok jó alkalmat teremtenek a hit ébresztésére, az igaz Istenkép kialakítására.

Az első plébániai hittanóra időpontja: szeptember 10. szombat

Az elsőáldozásra készülők órája: szombatonként 9.00-kor,

a haladók órája, akik voltak elsőáldozók: szombatonként 10.00-kor,

a bér málkózásra készülők órája: szombatonként 10.00-kor lesz.

Frajna András plébános

KI OLYAN, MINT ISTEN: SZENT MIHÁLY

„A Mihály (Michael) név azt jelenti: Kicsoda olyan, mint Isten? S valahányszor – mint Gergely írja – valami csodás erőt kívánó dolog történik, Mihály küldetik el, hogy a cselekedetből és a névből is értésünkre adassék: senki nem tudja megtenni, amire egyedül Isten képes.

Ezért aztán Mihálynak sok olyan dolgot tulajdonítunk, ami csodás erőt kíván. Dániel tanúsága szerint ő serken föl majd az Antikrisztus napjaiban, és ő védelmezi, oltalmazza a kiválasztottakat (Dán 12,1). Ő harcolt a sárkánnyal és angyalaival, s az égből levetve nagy győzelmet aratott rajtuk. Ő vitatkozott az ördöggel Mózes testéről, mert az elő akarta adni a testet, hogy Isten gyanánt imádják a zsidók.

Ő veszi át a holtak lelkét, és az örvendezés paradicsomába vezeti őket. Hajdan a zsinagóga fejedelme volt; ma az Úr az Egyház fejedelmének állította. Mint mondják, ő sújtotta csapásokkal az egyiptomiakat, ő választotta szét a Vörös-tengert, ő vezette a népet a pusztában, és ő vezette be őket az Ígéret Földjére. A szent angyalok seregében ő Krisztus zászlótartója; az Úr parancsára majd ő öli meg az Olajfák hegyén az Antikrisztust. Mihály arkangyal szavára támadnak fel a halottak, s ő mutatja meg az Ítélet Napján a keresztet, a szögeket, a lándzsát és a töviskoronát.”

(Jacobus de Voragine: Legenda aurea)

Annak ellenére, hogy Szent Mihály neve a Bibliában mindössze háromszor fordul elő (Dániel próféta könyvében, Szent Júdás levelében és a Jelenések könyvében), a Sátán legyőzőjeként mégis a Római Katolikus Egyház egyik legnagyobb népszerűségnek örvendő személye, a mennyei seregek fejedelme, az Egyház oltalmazója, küzdelmeinek pártfogója. Ősi hagyomány szerint patrónusa a keresztény katonáknak is, főleg ha a pogányság ellen, a hitért küzdenek.

TISZTELETE

Tisztelete a keleti egyházban nagyon korán megkezdődött, a Bizánci Birodalom patrónusának, a császár testőrének tartották. Legismertebb megjelenése a nyugati egyházban Nagy SzentGergely (590-604) látomásához kapcsolódik: a Rómát pusztító járvány elhárítására a pápa könyörgő körmeneteket tartott. Egy alkalommal Hadrianus császár síremléke tetején meglátta a főangyalt, amint a büntetés kardját hüvelyébe dugta (innen kapta az építmény az Angyalvár nevet), ez a járvány megszűntét jelezte. Németországban a hit védelmezőjének tartották, a magyarok elleni győzelmeikkor (933 – Lech-mező, 955 – Augsburg) a seregek élén vitték zászlaját. A keresztény Magyarországon is a legtöbb egyházközség őt választotta temploma névadójának. Neve már legelső szövegemlékünkben, a Halotti Beszéd és Könyörgésben is előfordul, az író ugyanis az elhunyt lelkét boldog Mihály arkangyal oltalmába ajánlja. A veszprémi, a váci, az egri egyházmegyének is patrónusa, zománcképe megtalálható a Szent Koronán. A XVIII. század közepéig Szent Mihály napja hazánkban parancsolt ünnep volt.

ŐRANGYAL, VÉDŐSZENT, TÁMASZ

Őrangyala a királyoknak. Erősítője és megedzője a hívő léleknek az élet küzdelmeiben, kísértéseiben, a gonosz lélek elleni helytállásában, a jó halál reménységében. Különleges támasza és szószólója a haldoklóknak és halottaknak, ezért a temetőket is pártfogásába ajánlják. Védőszentjüknek tekintik a katonák, tengerészek, a bányászok, s általában a könnyen halálveszedelembe kerülő mesteremberek. *Ünnepnapjának (IX. 29.)* sajátságai folytán védőszentje a juhászoknak. Valamikor eddig legelt a Szent Györgynapkor kieresztett marha a pusztán. A jószágokat a juhászok ekkor adták számba, azaz bízták télre a gazdák gondviselésére. A valamikor országszerte emlékezetes szentmihályi vásárok miatt védőszentje a kereskedőknek és vásárolni szándékozók-nak is. Szent Mihály napján kezdődik a kisleveles, a lakodalmazás őszi, Katalin napjával (XI. 25.) záruló időszaka. A legény ezen a napon vitte el a lánynak a jegykendőjét, ha még Katalin napja előtt meg akartak esküdni. Ezért a régi hagyomány emlékére a jegyesek is oltalmába ajánlják magukat.

KARD ÉS MÉRLEG

Kezdetben, mint isteni hírhozót, illetve a Paradicsomot őrző angyalt ábrázolták. Szinte mindig szakálltalan, fiatal férfi, általában fehér szárnyakkal, egyházi ruhában vagy harci öltözkében, lábánál a legyőzött sárkánnyal, a Sátán megtestesítőjével. Mivel Szent Mihály teszi mérlegre a lélek jó és gonosz cselekedeteit, érdemeit és bűneit, a X. századtól kezdve egyre gyakrabban jelenítik meg egyik kezében sújtó karddal, a másikban mérleggel.

NÉPSZOKÁSOK

Alakjához számtalan népszokás kapcsolódik. Csíksomlyón prédikáció előtt trombitáját régebben meg szokták szólaltatni, hogy az utolsó ítéletre való emlékeztetéssel az igének üdvösebb befogadására késztessek a híveket.

A halottakat régebben tiszta fehérbe öltöztették, így tették koporsóba. Mindez arra utalt, hogy a halál Szent Mihály gondviselésében inkább menyegző, mint gyász. Ősi szegedi hiedelem szerint ő a vőfély, ő kéri ki a menyasszonyt, az emberi lelket az örök menyegzőre. A halottat oltalmára bízzák, amikor a Szent Mihály lova néven emlegetett hordozható ravatalra téve, utolsó útján a sírhoz kísérik.

A székesfehérvári Sebestyén-templomnak juhásztemplom volt a népies neve, mert körülötte gyülekezett a szegődésre váró pásztornép, a Szent Mihály-napi juhászfogadás nagy áldomásokkal járt. A gyergyói pásztorok ekkor tartották a farkasünnepet, hogy a csordát a hazatérés idejére megvédjék a farkasok kártételeitől. A Göncölszék népies neve: Szent Mihály szekere, a Tejút egyik középkori elnevezése pedig: Szent Mihály útja. *(Magyar Kat. Lexikon, Néprajzi Lexikon)*

Az öreg plébános levelei

5. levél

Az első önálló papi feladat

Kedves Uramöcsém!

Szülői otthonom jó öreg plébánosa gondos lelkipásztor volt, aki a gondjaira bízott lelkek közé ifjú paptársát is beszámította. Egy hibája azonban néki is akadt: gondjai rendesen csak az elmúlt ünnepek után lettek, vagyis az, hogy mit kellett volna tenni.

Szeretettel és nagy türelemmel bevezetett a papi feladatok teljesítésébe. Temetéseket és kereszteleseket végeztem az ő segédlete mellett. Bizony az első keresztelezés több mint félóra alatt készült el, és csurgott is a gyerek olajtól és víztől egyaránt. A második héten azt mondta jó plébánosom, hogy a legközelebbi prédikációt nekem kell tartanom. Bizony erre majdnem elállott a szívem verése. A papnevelő intézetben két hétig szerkesztettem és másik két hétig tanultam a próbapredikációt, és majdnem belesültem. Hogyan készüljek el én egy hét alatt?! Arra kértem tehát a plébános urat, hogy egyelőre hagyjuk el a prédikációt, de ő nem tágitott. Kitalálta annak is a módját, hogy félelmemet leszerelve, a kezdet nehézségein átsegítsen. Rábírt, hogy Nagyboldogasszony napján a ködmöni filián szerepeljek. Belemen-tem.

Ettől a naptól kezdve szörnyen el voltam foglalva. A plébános úr forrásműveket adott a szentbeszédhez, de én ezeket túl hétköznapiak találtam, mert kevés volt benne az emelkedettség és a szárnyalás. Elővettem a szemináriumban beszerezett könyveimből egy módos - így hívták akkor a modernt - író könyvét, kinek két beszédét „átalakítottam” kispap koromban a magyar iskola számára. Találtam is benne egy beszédet, melynek már a jelmondata is igen megnyerte a tetszésemet. Így hangzott: „Óh Mária! Szent Szűzanya! Te márványba vésett tragikus költemény!” Ez aztán már valami, gondoltam. Csakhogy egy nagy hibája ennek az eszményi alapgondolatú prédikációnak is volt: túlságosan is rövid volt. Húsz percnél nem tartott tovább. Márpedig én, ha egyszer beszélek, akkor legalább kibeszélem magamat. Segítettem ezen is. Váznak fölvettem e szerző beszédét, és hozzája olvastam még tizenöt beszédet, híres szerzők könyvéből. Végül készen voltam és a betanulásra is maradt még öt napom. Elmentem a templomba és ott magamban elpróbáltam a szószerkeztől is.

Végül elkövetkezett Nagyboldogasszony napja. Átkocsiztam kora reggel Ködmönre. A község igen meg volt lepődve jöttömön, mert csak tíz órára várták. Különösen megzavarodott korai megérkezésemre Hajagos János, a filia kántora. Alig találta meg a toronykulcsot, hogy harangoztasson Ennek a Hajagosnak eredeti a főfoglalkozása a tisztes szabómesterség volt azonban nem lévén a községnek annyira, hogy rendes mestert tartson, hát ő mint intelligens ember magára vállalta a nemes néptanítói állást a kántorsággal és a harangozással egyetemben. A nép igen meg volt elégedve vele, és azt tartotta, hogy okosabb ember az és különben érti a mesterségét, mint a pap. Megérkezvén, tekintélyem egész komolyságával - valójában mesterséges mogorvasággal -, a sekrestyébe mentem. Felöltöztem, de Hajagos

uram sehogyan nem találta a kelyhet. Tolvajlásra neszelttem és egy szemi-náriumi előjáró komolyságával kezdtem el a kutatást, nyomozást. Hímezés-hámozás után úgy vélte Hajagos uram, hogy jó lenne a ministránsgyereket átszalasztani a Kútásó-Gerákéhoz, mert valószínűleg ők nem küldték még vissza a kelyhet. Így aztán megtudtam, hogy Kútásó-Gera Péternek a menyé sárgaságban kínlódik és Hajagos uram receptje szerint, hét napon keresztül naponta kétszer kellett néki a kehelybe nézni. Ma van a hetedik nap és megígérték, hogy kora reggel visszahozzák a kelyhet, de nem tartották meg szavukat. Hatalmas dörgelembbe akartam kezdeni, amikor egy jegyespár lépett be a sekrestyébe, hogy meggyónjanak, kérve, hogy mise után eskessem össze őket. Nem akartam fölindultságommal rossz példát adni a gyónó jegyespárnak, mérsékeltem dühömet. Kiadtam a szigorú rendeletet, hogy sárgaság ide, babona oda (erre a szóra Hajagos uram nagyon mérgesen, a ministránsok meg nagyon bizalmatlanul néztek), a kehely, amíg én a jegyespárt gyóntatom és prédikálok, itt legyen. Levettem a mise-ruhát és alaposan kiszolgáltattam a bűnbocsánat szentségét, és amire pótoltam a plébános jegyes oktatásának fölfedezett hiányait, beharangoztak.

Fölmentem a szószékre. Evangélium után csengő, mégis érces hangon leadtam a jeligét: Oh Mária! Oh Szűz Anya! Te márványba vésett tragikus költemény! Csak látta volna, Kedves Uramöcsém, azt a hatást, amit elértem. Még a szájukat is nyitva felejtették a ködmöniek, szemeiket pedig úgy irányozták rám, mintha keresztül akarnának szúrni. Állottam a tekintetüket és megkezdtem beszédemet.

Gondolatmenetét is közlöm Kedves Uramöcsémmel.

Mária élete valóságos tragikus költemény. A tragikus cselekményt az anyai szeretet és az emberek iránt való áldozatos szeretet adja meg. Ezért húzódik Mária életén keresztül két fonál: az anyai szeretet és a boldogság fehér fonala, és az emberekért való áldozat és a szenvedés vörös fonala. Mint minden tökéletes tragédiában, ebben is öt felvonásban játszódik le az esemény. Első felvonás: Jézus születése. Itt festettem a sötét, hideg, rideg istállót, Heródes kegyetlenségét, a szomorú egyiptomi utat. Azonban Mária szeretetének napja beragyogja a sötét szegénységet, s anyai szeretet győz, mert visszajöhet hazájába. A második felvonás: Mária elveszíti Jézust, de csakhamar újra győz a szeretete, mert harmadnapra megtalálja. A harmadik felvonás: Itt a tragédia csúcsa. Jézus keresztre kerül. Szívét átszúrják. Az anyai szívét is átjárja a tör. De győz a szeretet, mert visszanyeri Fiát. A negyedik felvonásban a mennybemenetel által elveszíti Fiát, de újra megtalálja az ötödik felvonásban, ahol Mária mennybevitele által megtörténik az általános költői igazságszolgáltatás.

Ez volt, Kedves Uramöcsém, a beszédem első részének a tartalma. De hozzáteszem, hogy a cselekmény növekvő hangerejének és egyre csökkenő hangerejének feltüntetése bővebben kellett lefestenem az egyes bibliai je-leneteket, továbbá, hogy minden felvonás végén felkiáltottam: Oh Mária! Szent Szűz Anya! Te márványba vésett tragikus költemény! Ez fél óráig tartott és ezután következett a beszédem második része, melyben az eddig kifejtetteket alkalmaztam. Ehhez egy másik szentbeszéd szolgált alapul, melynek tárgya volt: a korunkbeli - mondom, akkor még nem ismertük a modern szót - ember lehetetlen élete. Kifejtettem, hogy a sok szenvedést és áldozatot, melyet Mária hozott, meg kell hálálnunk. Ezt úgy te-

hetjük, ha a mi életünk is ilyen fönséges tragédia lesz. Csakhogy ezzel szemben a korunkbeli ember élete egy lehetetlen élet. Avagy nem nélkülözi-e az összes erényeket és nem hibás-e minden bűnben? És míg így a fontos erények hiányában és a hét főbűn, meg a kilenc idegen bűn elkövetésében alaposan megmosta őket, ismét eltelt egy másik félóra. Csuromvíz voltam, amikor egyórás szentbeszéd végén rávágtam az Áment.

Most következett a nagymise, végén az esketés, mely mindkettő igen simán ment el, leszámítva azt a kis problémát, hogy az új pár megáldása végén figyelmeztetett hangosan Hajagos kántor uram, hogy elfelejtettem a stólával összekötni a pár kezét. Megmagyaráztam a helyszínen azonnal, hogy Hajagos kántor uram nem ért hozzá, hogy mi a lényeg e szentségben. Ez a beleegyezés, egyetértés, és nem a stólával való összekötés. „De már Tisztelendő Úr, csak kösse össze, mert mit mond majd nekik, ha odébb akarnának egymástól állni, hát nem azt, hogy amit Isten összeköt, azt ember ne válassza szét? Hát miért nem köti össze őket? - vágta rá egyházi jogi bizonyításomra Hajagos uram. Az egész násznép morgott.

Egyik-másik a szomszédjának olyant emlegetett, hogy még kár volt fölszabadítani, ha még dolgom se tudom rendesen. Azt gondoltam, hogy a lelkipásztori okosság engedményt tanácsol, pótoltam hát a szertartást és összekötöttem őket.

Mire kiműködtem magam, delet harangoztak. Hogy a ködmöndi sárgaság hamis gyógyítását a jövőben lehetlenné tegyem, a felszentelt kelyhet suttyomban bepakoltam, és míg Hajagos uram a gyertyákat oltogatta, kocsira ugrottam és elhajtattam.

Útközben végiggondoltam első önálló működésemet, különösen szentbeszédem hatását. Hogy eleinte nyitva felejtették a ködmöniek szájukat, az igen tetszett. Azonban a 2. és 3. felvonásban meg becsukták. A és 5. felvonásban meg egyenesen újra kitátották szájukat, de tüstént becsukták. Ez már nemigen tetszett. Ez nem egyéb, mint vallási közömbössé Eszembe jutott ezután a sárgaság gyógyítása. Megállapítottam, hogy Ködmöndön a vallási élet a legsötétebb babonával ölelkezik. Jaj! Csak, most veszem észre, hogy már egy egész oldallal megtoldottam az Uramöcsém által engedélyezett mennyiséget. Az alkalmazásra tehát bele se kezdek most és Kedves Uramöcsémet üdvözölve, maradok tisztelettel testvére:

az öreg plébános

36 gyermek vett részt az idei hittanos napközis táborban

Ostyasütés András atyával

Tábortűz a szülőkkel

Előadáson a könyvtárban

Játékos, hittanos csapatfoglalkozás

G y e r m e k o l d a l

Kányádi Sándor: Bajos bö

A kisfiú tegnap alighogy hazajött az iskolából, olyat mondott, hogy attól még a ruhát ringató mosógép is egy pillanatra megállt.

A kakukkos óra kakukkja is kidugta a fejét, mint aki nem hisz a fülének. De aztán vissza is kapta, nehogy illetlen megjelenésével összegabalyítsa az idő rendjét, nehogy megzavarja a láthatatlanul lépegető mutatókat.

- Én többet nem megyek iskolába – jelentette ki elszántan a kisfiú, miközben kibújt a vállába vágó, hátára nehezedő táskából.
- S miért nem? – kérdezte az édesanyja.
- Mert meg vagyok haragudva.
- Meg vagy haragudva? Ugyan biza kire?
- A bö betűre.
- A bö betűre? – mosolyodott el az édesanyja.
- Arra – mondta szigorúan a kisfiú.
- A kicsire vagy a nagyra?
- Mind a kettőre. De leginkább a nagyra. A nagy írottra.
- Hát mit vétettek azok a bö betűk?
- Nem hagyják magukat leírni. Kivált a nagy írott. Hol a képit fújja föl, hol a hasát dülleszt ki. Mintha csak engem akarna bosszantani. Mert a padtársamnak bezzeg engedi magát leírni. De még milyen szépen engedi, hogy még a tanító néni is megdicsérte a padtársamat. Az ő nagy böjét.
- S a tiedet?
- Megmosolyogta. És megfogta a kezemet, hogy ketten írjuk le.
- És sikerült?
- Sikerült, úgy-ahogy. De amint továbblépett a tanító néni, s magam akartam leírni, megint úgy kidüllesztette a pocakját, úgy beszívta a képét, hogy mérgemben elkezdtem sírni.
- Sírni, ekkora fiú létedre? – ámult el a kisfiú édesanyja.
- Sírni hát – pityeredett el újra a kisfiú –, az osztály meg kacagni, röhögni. Én többet nem megyek a bö betűvel egy iskolába – sírta, jobban mondva, bögte most már el magát a kisfiú, s odabújt az édesanyja kötényéhez...
- Az édesanyja szelíden megsimogatta, s azt mondta:
 - Ne sírj, na. Mindjárt itthon a bátyád, s ő is kinevet, ha meghallja, hogy miért bögsz.
 - Nem akarok – szipogta a kisfiú. – Nem is fogok.
 - Mit nem fogsz? – kérdezte az éppen betoppanó nagyfiú.

- Iskolába járni, a *bő* betűvel egy iskolába járni – mondta a még mindig szipogó kisfiú helyett az édesanyjuk.
- Márpedig *bő* nélkül nincsen iskola és nincsen ábécé, még Zengő ábécé sincs – mondta a nagyfiú. – Vagy azt akarod, azt akarnád, hogy Bari bég a zöld gyepen helyett ari ég a zöld gyepent írjanak?
- Ezen már a kisfiúnak is mosolyognia kellett. A mosógép is hirtelen forgásra kapcsolta magát. S a kakukk sem felejtette el kakukkintani a déli egyet. S egy kicsit még mintha kacsintott volna a kisfiú felé.
- Elbánunk mi azzal a nagy basa bével – biztatta még a nagyfiú a kisfiút.
- Mire édesanya az ebédet elkészíti, olyan nagy béket írsz, meglátod, hogy a kakukk is ezután bakukkot mond a tiszteletedre.

Azzal bementek a nagyfiú szobájába. S hogy ott mi történt, mi nem, nem tudhatjuk. De kevés-ke csönd után azon-ban már a vidámság hangjai cirpegtek ki az ajtó résén.

S mire asztalra ke-rült az ebéd, boldog madárként röpdösött a kedvük. És csupa gyönyörű nagy bével volt tele majdnem egy egész füzetlap.

Ha a kakukk nem is tudott dicséretül bakukkot mondani, kárpótlásul a tanító nénitől akkora dicséretet hozhatott ma délben haza a kisfiú, hogy még a nagyfiúnak is jutott belőle egy boldog mosolyintásra való.

Játékos belüelemek mondókákkal

Nagy kerítés, kiskerítés

Kezdődik a házépítés

Cserép kerül a tetőre

Kész a kapu egy-kettőre

Fodros a víz a tavon

Peti horgászni oson

Nagyapó a botra dül

Kutya fut a kút körül

Karikáját Pál gurítja

Cica farkát kunkorítja

Kémény füstje tekereg

Fecskék fognak legyeket

Egy mosolyon múltott

Egyszer egy pap New York Bowery nevű részén járt, ahol sok a hajléktalan. Három barátjával épp a komp felé igyekezett. Útközben láttak egy rongyokba öltözött embert a járdán ülni. Nagyon piszkos volt, és szemmel láthatóan depressziós. Amikor a tekintete összetalálkozott a papéval, intett neki, hogy menjen oda hozzá. A pap meghatottan elindult felé. A barátai azonban gyorsan rászóltak: „Csak nem mész oda ahhoz a csavargóhoz?!” A pap elengedte a füle mellett barátai figyelmeztetését, és odalépett a hajléktalanhoz. Pár szót váltott vele. Aztán rámosolygott és indult a komphoz. Amint a beszállásra várakoztak, a hajléktalan futva odajött hozzá, és zokogott, mint egy gyerek. Előhúzott egy fegyvert, és azt mondta: "Atyám, ma reggel, mielőtt találkoztunk, arra készültem, hogy befordulok egy sikátorba, és szétloccsantom a fejemet. Amikor ön felbukkant, intettem és ön odajött. Válaszolt a hívásomra és a könnyörgésemmre. Aztán úgy beszélt velem, ahogy azzal beszélnek, akit szeretnek, de

nem ez tartott vissza attól, amit terveztem. Távozóban a szemembe nézett, és rám mosolygott. Hét év óta ez volt az első jele az emberi szeretetnek, ami felém irányult, és el akartam mondani, hogy a mosolya visszaadta ma az életemet." Aztán beszélgettek még egy kicsit kettesben, a pap megtudta, hogy ez az ember valamikor orvos volt a John Hopkins Kórházban. A pap megáldotta, majd folytatta útját.

Később a pap elment a kórházba, és kérdezősködött a férfi felől. Különböző orvosoknak és nővéreknek említette meg az illető nevét, és azt mondták, hogy tényleg orvos volt itt, de valami probléma miatt távozott. Senki sem tudta megmondani, hogy hol tudná megtalálni.

Három évvel később csörög a telefon, és egy kellemes hang üdvözlí a papot. "Halló, itt Dr. Lawson. Emlékszik még rám? A kikötőben találkoztunk. Ismét itt vagyok a kórházban. Csak azt akartam mondani, hogy milyen sok múlik egy mosolyon - néha minden egy mosolyon múlik."

Kalkuttai Teréz anya gondolatai

„Azt gondolom, hogy a mai világ fejtetőre van állítva, és sok a szenvedés azért, mert oly kevés a szeretet az otthonokban és a családi életben. Nincs időnk a gyermekeinkre, nincs időnk egymásra, nincs időnk élvezni egymás jelenlétét.”

„A szeretet az otthonainkban kezdődik; a szeretet az otthonokban lakik, és ezért van a sok szenvedés és szerencsétlenség a világban... Úgy tűnik, manapság mindenki szörnyű sietségben van, türelmetlenül a minél nagyobb siker, fejlődés, gazdagság és más hasonlók elérésében, a gyermekeknek pedig szüleik idejéből oly kevés jut. A szülőknek nincs idejük egymásra és így a családokban kezdődik a világ békéjének felbomlása.”

„Szükségünk van megtalálni Istent, de Őt nem találhatjuk meg a zajban és nyugtalanságban. Isten a csend barátja. Nézzétek a természetet, ahogy a fák, a virágok, a fű csendben növekszik; nézzétek a csillagokat, a Holdat és a Napot, ahogy csendben haladnak... Szükségünk van a csendre, hogy megérinthessük a lelkeket.”

Gondolatok Isten irgalmasságáról

Belon Gellért: Hogy mire képes az Isten jósága és irgalma? Megtiltja a szolgálóinak, hogy kiirtsák az "ellenséges ember" vetette konkolyt a búzából, és eltűri, hogy rossz gazdának mondják, világ-szerte amiért eltűri a "rosszat" ebben a világban, ami az ő vetése. Hányan voltak az emberi gondolkodók nagyjai közül, akik a világ-ban tagadhatatlanul jelenlévő rossz tobzódása miatt beszélték le az embereket az Isten-hitről? Ha Isten tökéletesen jó, és mindenható, hogy tűrheti el az ellene ágáló gonosztságot? Nem képesek felfogni, hogy Isten szeretetének titka van, valahogy a rossz problémája mélyén. Nekünk is azt parancsolta: "Ne szálljatok szembe a gonosszal." Amivel nem a gonosz tettekre adott engedélyt, hanem türelemre akart inteni.. Más dolog a rosszat hatalommal legyőzni, és más dolog irtani a felfogásával ellenkezőt. Ez a páratlan isteni kinyilatkoztatása ennek az evangéliumi helynek, hogy az Isten hisz és bízik abban, hogy a szeretet végül is győz.

Az ember az, aki nem hisz a szeretet végső győzelmében. Nemcsak a rosszat nem tudja elviselni és eltűrni, de a másságokban is rosszat sejt, és másként gondolkodót, és másként cselekvőket is hajlandó tűzzel-vassal irtani. Gondoljunk csak a kelet-nyugati egyházak egymással való szembeállítására, vagy a reformációkban megmutatkozó nézeteltérések emberséget is, keresztény lel-kületet is megszegyenítő igazságtalanságaira, és kegyetlenségeire mindkét oldalon.

Egy fiú sok sárkányt készített és eladott egyet egy másik fiúnak. Annak a sárkánya fennakadt a villanydróton. Próbálta lerángatni, de közben a sárkány teljesen szétszakadt. A póruljárt fiú újból elment, hogy adjon neki egy másik sárkányt, mert a sárkány hibás volt. Az eladó tudta, hogy hibátlan volt és nem adott neki ingyen. Ebben igaza volt. A kisfiú sírva elszaladt. Az eladó fiú nem tudott napirendre térni a dolog fölött. Este lefekvés előtt is maga előtt látta a síró kisfiút. Nyugtalan volt, noha nem volt igazságtalan. De **csak igazságos és nem irgalmas**. Nem szárította fel a könnyeit, jól-lehet megtehetette volna. Csak igazságos volt, de nem szerette őt. Ezért szégyenkezett. (Új E. 1980. X. 26.)

Sz.Ágoston: Hogy futnak, hogy menekülnek előled a nyugtalan bűnösök! Hiába! Látod őket, hisz' nem menedék szemed elől semmi sötét rejtek. - Pedig csak meg kell fordulniok: máris ott vagy a bűnvalló szívben, a nehéz vándorlás után kebleden síró szívben, és mily szívesen letörölöd könnyeiket. Aztán még több könnyük ömlik, de sírásuk már öröm lesz, mert Te Uram, Te teremtetők vigasztalod őket.

A Biblia növényei

Szőlő (*Vitis vinifera*, gêphen vagy enav). Termesztése több ezer éves múlta tekintetű, József idejében már ismerték Egyiptomban (1 Móz 40,9–11). A választott nép a kivonulás után Eskol-völgyében is találkozott szőlővel, egy hatalmas fürtjét vitték a hírnökök mutatóba, a föld gazdagságát jelképezve (4 Móz 13,24). Szinte ültetési láz bontakozott ki, kertekben (5 Móz 6,11) és hegyoldalakon (Bir 14,5) egyaránt telepítettek belőle. Izaiás próféta remek útmutatót szolgáltat a szőlőtelepítéshez: a köves hegyoldalakat megtisztították, földjét felásták és a szőlő vesszejét elpalántálták, tehát nem magról vetették. A szőlő bekerítéséről is gondoskodtak, sőt érés idejére örkunyhót építettek (Iz 1,8 és 5,1–7). Másutt Ezekiel még konkrétabban jellemzi a szőlő számára alkalmas talajt: jó földbe és víz mellé kell telepíteni (Ez 17,9 és 19,10). Tájékozódhatunk arról is, hogy milyen termésre képes a szőlőültetvény: „Mert tíz hold szőlő egy báth bort ereszt...” (Iz 5,10), ami 6 hl/kh a must mennyisége.

A mustból erjeszthető bor révén a szőlő nagy veszélyt is rejt magában, a mértéktelenség miatt lett részeg már Noé is (1 Móz 9,20–21), de később sem volt példamentes a nép, a próféták gyakorta ostorozták az iszákosokat (Joel 3,3 és Náh 3,11.). Jó kereskedelmi áru volt (Ez 27,18), a jó cégér adva volt szintén és gyorsan elterjedt (Jer 48,32). Persze a bogyóját is fogyasztották, sőt aszalták és feltehetően ismerték már a magnélküli fajták egynémelyikét (1 Sám 25,18 és 1Krn 12,40). Előfordult már akkor is a szőlő elfajzása, ami lehet a fajta egyedeinek a leromlásából fakadó folyamat, de például az is, hogy esetleg magról vetettek (Jer 2,21). A szőlőművelők mindenkor nagy ünnepe: a szüret, az évi munka gyümölcsének igazi számbavétele. A fürtöket késsel vágták le a tőkéről (Jel 14,18–20), azután kosárba gyűjtötték (Jer 6,9) és a földek végén vagy a gazda udvarában taposás után, víg rikoltozással egybekötve, a levét kisajtolták (Jer 25,30; Iz 16,8–10; Joel 3,13 és Ám 9,13). Dominálhatott a piros szőlő, (Iz 63,2–3). A nép körében tehát a szőlőkultúra nagy becsben állt (2 Móz 22,5), felszította az emberi haszonlesést, lopásra serkentett (Jer 49,9), sőt birtokszerzés reményében gyilkosságra is vetemedtek (Mt 21,33–41; Mk 12,1–9 és Lk 20,9–16). Néha a fenevadak miatt sem volt tanácsos egyedül kimenni a hegyi szőlőkbe, oroszánok csapatostól kóboroltak (Bir 14,5). A róka már akkor sem kímélte az érett szőlőt, szívesen lakmározott a fürtökről (Én 2,15), jégverés is előfordult (Zsolt 78,47), sőt a sáska is komoly gondot okozott (Joel 1,5.7.10–12). A dús szőlőtőke Izrael szimbóluma (Oz 10,1), a címerében szőlőfürt szerepel, sőt Jézus egy helyen önmagát szintén a szőlőtőhöz hasonlítja: „Én vagyok az igazi szőlőtő, Atyám a szőlőműves. Minden szőlővesszőt, mely nem hoz gyümölcsöt bennem, lemetsz rólam, a gyümölcshordozót pedig megtisztítja, hogy még többet teremjen...” (Jn 15,1–6).

Olajfa (*Olea europea*, zayit vagy zaytim). Nagyon értékes növény (Bir 9,8–9), a Bibliában több formában használták: olívaolaj (zayit), olajfa (shemen), balzsam (shemen) és „a felkent” (ni'shoach).

Eredetileg a nemes olajfa Líbiából származik, talán erre van egy ködös utalás is (1 Móz 8,1). Izraelben négy változata fordult elő: a vadolajfa kisebb és keskenyebb levelű, mint a nemes, és a termése kicsi, hajtásai tövisesek. A három kultúrváltozat pedig kerekded levelű, virága kicsi és sárgásfehéres. A termésük fekete, liláskék. Nagyon lassan nőnek, de a fák nagy kort megérnek.

A vadolajfa termését szintén hasznosították (5 Móz 32,13 és Jób 29,6), nevet adott a vadolajfa az egyik hegynek, az Olajfák hegyének (2 Sám 15,30; Zak14,4 Lk 19,29; 21,37 és Csel 1,12), ahol Jézus keresztre feszítése előtt vérrel verítékezett. Természetesen az olajfatermesztés színvonalának emelkedésével ültetvényeket létesítettek országszerte (1 Sám 8,14; Iz16,20 és 5 Móz 6,11).

Sáskajáráson (Ám 4,9) kívül, az olajfa alapvető tulajdonsága, a szakaszos terméshozás is sok gondot okozott a zsidóknak: lehull a virág, megcsal az olajfa termése (Jób 15,33 és Hab 3,17). Kultúrtörténetileg is érdekes Pál apostol parabolája, amelyben a vadolajfa a pogány vallást, a nemes olajfa a zsidó népet és a belőle kinőtt kereszténységet szimbolizálja. Persze, a valóságban fordítva van: a vadnövény az alany és ebbe oltják a nemest, de ez semmit nem von le a csodálatosan szép hasonlat értékéből. Egyben pedig arra vall, hogy az I. században már ismerni kellett az embereknek, sőt kiterjedten alkalmazták a legklasszikusabb kertészeti beavatkozást, az oltást (Róm, 11,17 és 24).

A termést, mint ma is, lerázták, leverték a fáról ősszel (Iz 17,6 és 24,13). A gyümölcsöt szétdörzsölték, kosárba tették és hagyták az olajat kicsorogni, majd a színolaj nyerése után, meg is préselték. Ez volt a préselt olaj, míg a harmadik nyeredéket használták étkezésre. Az olajprést említi a Biblia, de csak egy helyen (Joel 2,24), egyebütt csak utalásszerűen: világításhoz sajtoltak (2 Móz 27,20), és az ő kerítései közt ütik az olajat (Jób 24,11). Az olajat világításra, kenethez, áldozati ételhez, sebkenésre használták (2 Móz 27,20; 29,40; 3 Móz 24,2; 4 Móz 28,5; Mt 25,3–4 és 8; Mk 6,13 és Lk 10,34). Kereskedelmi értéke révén fizetőeszköz is volt, Hirám részben olívaolajat kapott a nemes fáért Salamontól (1 Kir 5,11; 2 Krón 2,10), de eljutott az olaj Egyiptomba is (Oz 12,1).

Anekdoták

TELEKI PÁL TRÉFÁJA

A következő történetet néhány évvel ezelőtt a hajdani budai tanítóképző cserkészcsapatának egyik, azóta elhunyt öregcserkésze mesélte, aki jelen volt az alábbi humoros esetről. 1933 tavaszán történt. A budai tanítóképző csapatának cserkészei tereprendező kirándulásra utaztak Gödöllőre a HÉV-vonattal, a nyári, immár IV. Világjamboree helyszínére. Az egyik megállónál fölszáll gróf Teleki Pál tb. főcserkész, a világtábor leendő parancsnoka. A cserkészek lelkesedve ugrálnak föl helyükről és cserkésztszorgalommal köszöntik a világhírű földrajztudóst, volt miniszterelnököt: „Jó munkát, Pali bá!” Teleki mosolyogva viszonozza az üdvözlést és leül a fiúk közé, háttal a menetiránynak. Pár perccel később a vele szemben ülő cserkész fölugrik: – Pali bá, kérem, én tudom, hogy az idősebb urak és hölgyek nehezen viselik el, ha háttal kell ülniük a menetiránynak, esetleg hányingerük is támadhat. Javasolom: cseréljünk helyet. Teleki derűsen így válaszol: – Még mit nem, testvérekem; ha egyszer hányinger kerülget, inkább én rókázzalak le téged, mint te engem!

SZÉLL KÁLMÁN VÁLASZA

A dualizmus korának jeles kormányfője, expozéját tartja a parlamentben. Egyik ellenzéki honatya – a zavarás nyilvánvaló szándékával – a „hogy? hogy? hogy?” szó hangos ismételtetésével ki akarja zökkenteni a miniszterelnököt. Széll Kálmán megunva a zavarást, beszédét megszakítva így szól: – Tisztelt képviselő úr, vegye tudomásul: Széll elszemben nem lehet h o g y o z n i !

AMPÉRE SZÓRAKOZOTTSÁGA

André Marie Ampère a világhírű francia fizikus, matematikus, kémikus elhíresült volt szórakozottságáról.

Egy alkalommal, amikor elment hazulról, ajtajára kiírta: „Amper nincs itthon, este jöjjenek.” Ám közben ő már déltájban hazaért. Elolvasta a cédulát: – Semmi baj, este majd visszajövök.

Szentmise szándékok október hónapban

1. A 24 órás engesztelő szentségimádást végzőkért és az imát kérőkért
2. +Rusznay Mihály, és neje +Veres Julianna (8.00)
..... (11.00)
..... (18.00)
3. +Soproni szülők, +István fiuk, +Nagyszülők és összes +Hozzá tartozóik
- 4-5.
6. +Hoffmann István, +Neje és +István fiuk, +Szüleik és + Nagyszüleik
- 7-8.
9. +Linde László áldozópap 4. évf. (8.00)
..... (11.00)
..... (18.00)
10.
11. Bagi Józsefné +Farkas Margit és összes +Hozzá tartozó
12. A Szűzanya tiszteletére
- 13-15.
16. +Pup Józsefné, +Férje és összes +Hozzá tartozóik (8.00)
..... (11.00)
+Szőllős János, neje +Brancs Anna és fiuk +János és össz.+Hozzá tart. (18.00)
- 17-18.
19. +Barna László, neje +Hovanyecz Anna, vejük +Bódi Lajos, és +Szüleik
20. +Nagyszülők
21. +Kundra László, neje +Stógl Anna és összes +Hozzá tartozó
22. +id. Lovicska István, felesége +Kundra Terézia, +László fiuk és +Nagyszülők
23. +Gróf László és összes +Hozzá tartozó (8.00)
..... (11.00)
+Mándó József és +Mándó Józsefné (18.00)
Sengel György 1. évf.
- 25-28.
29. A 24 órás engesztelő szentségimádást végzőkért és az imát kérőkért
30. *Az egyház községe októberben +Hívei* (8.00)
A Zalai család + tagjai és +Szilvia 11. évf. (11.00)
..... (18.00)
31. Hálából - születésnapon

Iskolakezdésre....

Bruno Ferrero: A kéz és a homok

Gyuri, a 13 éves fiú, anyjával sétálgat a folyóparti fövényen. Egyszer csak anyjához fordul és megkérdezi: - Anya, hogyan lehet megtartani a barátomat, ha egyszer már sikerült találnom egyet? Az anya egy-két másodperc gondolkodás után lehajol és mindkét kezével merít a homokból. Majd mindkét tenyerét az ég felé tartva, egyiknek az ujjait kezdi összeszorítani: a homok kezd kipréselődni az ujjai közül. Minél jobban szorította őket, annál több homok préselődött ki a tenyeréből. A másik tenyerét ellenben csak lazán szorította össze: a homok mind benne maradt. Gyuri el-ámulva nézte, mit csinál az anyja. Majd így kiáltott: - Anyám, megértettem. Egy he-gyi kis kápolnában találtam egy szentképet, a Madonnát ábrázolta. Valaki elveszítette.

A hátulján egy imádság volt: - „Az elfogadás imádsága”

Íme: *Uram, Segíts, hogy mindenki számára barát legyek, aki nem fárad bele a várásba, aki jósággal befogad, aki szeretettel ad, aki nem fárad bele a meghallgatásba, aki örömmel hálálkodik. Olyan barát, akit biztosan megtalálnak, ha valakinek szüksége van rá. Segíts, hogy biztos jelenlét legyek, akihez bárki fordulhat, amikor óhajtja; hogy tudjak megnyugtató barátságot kínálni, örömteli békét sugározni, a te békédet, Uram. Tedd, hogy készséges és szívélyes legyek, főleg a leggyöngébbek és védtelenek iránt. Így, anélkül hogy rendkívüli dolgokat tennék, hozzá tudom segíteni a többieknek, hogy közelebb érezzenek magukhoz Téged, minden gyengédség Urát.*

A szilasligeti kápolnában - minden hónap első péntekén 17.00 órakor gyóntatás és áldoztatás van.

„LÉPCSŐK”

A kerepesi római katolikus egyházközség lapja

Felelős kiadó és szerkesztő: Frajna András plébános

Főszerkesztő: Sohan Andrásné

Szerkesztők: Lobmayer Miklós, Lobmayer Miklósne

A szerkesztőség címe: 2144 Kerepes, Szabadság út 246.

Tel.: 06/28/560-370 Fax: 06/28/560-371

e-mail: frajna.andras@vaciegyhazmegye.hu

Internetes honlap: <http://kerepes.plebania.hu>
Megjelenik két havonta, első vasárnap 450 példányban

Szentmisék rendje:

A kerepesi templomban:

Vasárnap: **8.00 és 18.00**

Hétköznapi: **6.15**

Kivéve csütörtök: **18.00**

Szilasligeti kápolnában:

Vasárnap: **11.00**